

PIŠE
VILIM
RIBIĆčlan Europskog socijalno-
gospodarskog odbora
Europske unije

Potaknut debatom Milanović - Plenković, primjećujem da hrvatska politika i javnost nisu u stanju fokusirati svoje najvažnije probleme, prepoznati razmjere katastrofe i pronaći rješenja. Nekoliko je sudbinskih pitanja o kojima se ne komunicira na pravi način u predizborno vrijeme, kada je to ne samo demokratski nego i nacionalni imperativ.

Prvenstveno mislim na masovno iseljavanje kvalificiranih ljudi i demografsku depresiju. Međutim, ta dva problema nemaju tretman središnjeg mjesta u javnoj diskusiji, uzbune i mobilizacije u zemlji i izvan nje. Naprotiv, Milanović je u TV debati problem umanjivao, a obojica su protiv nacionalnog umiranja nudili aspirine. Gospodarski kolaps (nezaposlenost, niske plaće, stanje na selu, gubitak dva godišnja BDP-a u jednom desetljeću...) uzrok je obiju katastrofa, no unatoč tome obojica nude istu paradigmu ekonomske politike diktiranu iz Europske komisije putem europskog semestra, a koju odbacuje sve više samosvojnih zemalja u Europi. Primjerice, uspješna Češka vidi mastrichtska ograničavanja deficita kao blokadu svoga rasta i brzog sustizanja standarda bogatih zapadnih zemalja. Rumunjska povećava državne plaće radi rasta potražnje. Poljska i Mađarska oporezuju banke i ukidaju drugi stup. Švedska, Danska i Češka odbijaju uvođenje eura i gubitak monetarne suverenosti.

Kriza je mnoge opametila, ali ne i politiku dviju vodećih hrvatskih stranaka. One se natječu u tome tko će revnije zastupati stare eurokratske recepte. Stavljajući nas to u poziciju provincije, ovisne zemlje bez identiteta, u kojoj postoji strah od vlastitih misli i rješenja, više nego od uvezenih.

Stanje u EU nije domaća tema, ono se ne problematizira unatoč sedmogodišnjoj kontinentalnoj što depresiji, što stagnaciji, unatoč jačanju ekstremizma i disolucijskih procesa, krizi eura i eurozone... Kao da se to sve Hrvatsku ne tiče, kao da sami ne trpimo posljedice briselskih zabluda rezanja i stezanja u krizno vrijeme kada pothlađena ekonomija traži suprotno. Kao da nam ne treba odgovor gdje i s kime će se Hrvatska pozicionirati u alternativnim scenarijima europske budućnosti. S obzirom na to da je ekonomske neoliberalne diktate iz Bruxellesa Milanović (odnedavno i socijaldemokrat) slijepo slijedio, toliko uvjereno da je

BORIS KOVAČEV/CHANZA MEDIA

Za nacionalno umiranje nude aspirine

Odluka HRT-a da ugosti samo šefove SDP-a i HDZ-a nije bila produktivna. Birači su uskraćeni za pitanja i odgovore o kojima ovisi i njihova i nacionalna egzistencija

vrijedao vlastite građane kada su se politici rezanja, iz svojih očaja, odupirali, a Orešković i Marić prihvatili istu manje-više copy paste politiku, jasno je zašto za SDP i HDZ to nije tema. Da je umičenost hrvatske političke klase u briselske zablude toliko duboka vidi se i po Plenkoviću koji o stanju u EU govori bez i jedne kritičke opservacije, kao da se dokazuje pred diplomatskim korom, a ne pred građanima zemlje koji kardinalne promašaje te politike trpe već skoro jedno desetljeće.

S obzirom na to da imamo novi egzodus i gubitak na narodnoj supstanci, daleko veći nego onaj u socijalizmu, nije li vrijeme da Hrvatska postavi pita-

Kriza je mnoge opametila, ali ne i politiku dviju vodećih hrvatskih stranaka. One se natječu u tome tko će revnije zastupati stare eurokratske recepte. To nas stavlja u poziciju provincije

nje kako EU misli pomoći zaustavljanju izvoza naših dragulja, izbrušenih u hrvatskom obrazovnom sustavu, a financiranih u siromašnoj zemlji na korist bogatih zemalja. Alternativa nije izlazak iz EU, ali jeste neulazak u eurozonu, vraćanje fiskalnog i monetarnog suvereniteta i stvaranje savezništva zemalja slične sudbine unutar sve egoističnije i nestabilnije Europe.

U pozoravanje na vanjske uzroke naših nevolja nikako ne znači da ne postoje i domaći. Međutim, rješavanje potonjih europska politika radikalno je otežala, umjesto da je olakšala. U mazohističkom bavljenju naših reformističkih trubača isključivo našim grijesima ima, naravno, dio istine. Međutim, ti su grijesi stvoreni u ambijentu sveeuropskog poticanja zaduživanja i bankarske pohlepe koju je uvođenje eura oslobodilo. U tom bor-delu grijeh je podijeljen. Nije samo

I Milanović i Plenković nude istu paradigmu ekonomske politike diktiranu iz Europske komisije putem europskog semestra, koju odbacuje sve više samosvojnih zemalja u Europi

naš. Zbog toga je pogrešno to promatrati kao moralno pitanje, a pogotovo kada za taj grijeh samo jedni plaćaju i kada je, kao što reče Stieglitz, navodno spašavanje zaduženih zemalja bilo zapravo spašavanje njemačkih i francuskih banaka na štetu ekonomskog rasta cijelog kontinenta.

Ključni akteri javnoga života, uslijed inercije vlastitih uvjerenja, nisu problem podigli iznad kruga međusobnog optuživanja u zemlji. Utoliko je nacionalni interes oslabiti stranački duopol i otvoriti prostor za nove ideje jer su problemi daleko veći nego što ih stanje duha u dvjema velikim strankama može apsorbirati. Utoliko odluka HRT-a da ugosti samo dvojicu nije bila produktivna. Profitirao je HRT, ali ne i demokratski život pa su birači uskraćeni za pitanja i odgovore o kojima ovisi ne samo njihova individualna nego i nacionalna egzistencija.

Štoviše, biračima se neznanje prodavalo kao znanje. Primjerice, Milanović, koji je duboko vjerovao u europska neoliberalna rješenja, sada, nakon što je doživio ukazanje i preobratio se u socijaldemokrata, napao je HDZ zbog njemačkog IFO instituta jer je taj navodno pronositelj neoliberalne ideologije. Milanoviću u SDP-u nitko nije objasnio da je njemački IFO institut zagovornik ordoliberalne doktrine, koji zagovara socijalno tržišno gospodarstvo, socijalnu državu i socijalni dijalog više nego Milanović.

Nadalje, on ne zna da je porez na nekretnine, kojem se odupire, posljedica socijaldemokratske politike, koja potiče rad i aktivnost, a penalizira život od rente i imovine. Milanović ne zna niti da devalvacija i deprecijacija nisu omiljene neoliberalne teme. Obrnuto.

Natjecanje obojice oko visine poreznog rasterećenja također upućuje na nastavak neoliberalne politike, uslijed čega je mogući ishod rasterećenje građana od niza socijalnih prava i porasta plaća. Osim toga, obojica ne znaju da porezno rasterećenje ne potiče investicije u vrijeme kada se poduzetnici razdužuju, nego investicije u takvo vrijeme potiče samo zdrava potražnja.

Izostanak promjene ekonomske paradigme, jačanje potražnje i povećanje plaća i socijalnih prava nisu spomenuti, iako su daljnji rast i zaustavljanje iseljavanja ljudi nemogući bez toga, na što nas sve češće upućuju i domaći poduzetnici. ▢

SVJETSKI
TISAKBRITANSKI
THE TIMES

Piše o policijskom korištenju elektrošokera nakon smrti nekadašnje zvijezde kluba Aston Villa, Daliana Atkinsona. Druga velika priča govori o zdravstvenom sustavu NHS i skupim lijekovima koji su porezne obveznike koštali 125 milijuna funti.

EL PAIS

ŠPANJOLSKI
EL PAIS

Glavna priča nosi naslov "Alternativa Rajoyju je drugi kandidat Narodne stranke ili neovisni kandidat". To je poručio glavni tajnik PSC-a, Socijalističke stranke Katalonije, dok u zemlji traje pat-pozicija nakon drugih izbora.

IZRAELSKI
HAARETZ

Glavna priča je izbor ortodoksnih skupina da vode novu inicijativu ministarstva za dijasporu, čiji je cilj povezati studente i druge mlade u inozemstvu s Izraelom i židovskim identitetom.

Programi Narodne koalicije i HDZ-a o obrazovanju jednako nekonkretni

Narodnjaci barem licitiraju nekakvim milijardama koje će se dodatno uložiti u znanost i obrazovanje, HDZ-ovci brojke izbjegavaju

PIŠE
ŽELJKO
STIPIĆpredsjednik sindikata
Preporod

Andrej Plenković, novi predsjednik HDZ-a, barem zasad i barem kad je riječ o obrazovanju, nije donio ama baš ništa novo. Takav se dojam stječe kako na temelju održanog TV sučeljavanja sa Zoranom Milanovićem, tako i uvidom u sadržaj HDZ-ova Izbornog programa. Ono što smo čuli i pročitali gotovo se ni u čemu ne razlikuje u odnosu na prethodno iznesena pre-

dizborna obećanja Narodne koalicije.

Na nekonkretni program Narodne koalicije HDZ je uzvratilo istom mjerom. I dok narodnjaci barem licitiraju nekakvim milijardama koje će se u iduće četiri godine dodatno uložiti u znanost i obrazovanje, hadezeovci brojke izbjegavaju. Ako se neki novci i spominju, kao na primjeru studentskih i učeničkih stipendija (6 i 8 tisuća), onda se i ovdje računa s odgođenom primjenom negdje u, ko živ, ko mrtav, drugoj godini mandata, odnosno u 2018. I dok pojedina HDZ-ova obećanja čak i iritiraju preciznošću, u pogledu eventualnih brojčanih pokazatelja u obrazovanju hadezeovci su više nego suzdržani. Vjerojatno i sto-

ga jer da su se neka njihova prijašnja obećanja obistinila, odavno bi stanje u našem školstvu bilo daleko bolje.

Učenje robotike i programiranja, a ni jednog, kvalitetnija nastava dvaju stranih jezika tijekom školovanja i izgradnja novih školskih objekata tzv. škologradnja - jedina su tri konkretna poteza u izbornom programu "Gospodarski rast, nova radna mjesta i društvena pravednost". U programu ni riječi o tome koliko će to koštati i odakle će se namaknuti potreban novac?

U tim našim školama netko će morati poučavati i raditi. A o učiteljima, nastavnicima i svima ostalima, o svima njima od HDZ-a ni riječi, ni slova.

Nastavak kurikularne reforme - drugo je važno pitanje na koje iz HDZ-a nismo dobili konkretan odgovor. Izo- stao je i jasan HDZ-ov stav, a to mnoge itekako zanima, o tome kako će nakon provedene stručne i javne rasprave na popravci ili prepravci spornih rješenja prvo dobiti priliku raditi smije- njeni Jokić i njegovi suradnici. Ama baš ništa, u ovome smislu, nismo ovih dana niti čuli iz usta Andreja Plen- kovića, niti pročitali u Izbornom programu njegove stranke. Zbog svega ovoga, lako bi se moglo dogoditi da se centristički dio HDZ-u sklonih birača na izborima okrene onim strankama koje će obrazovanju pristupiti odgo- vornije, poštenije i konkretnije. ▢